

9mm pistole vz.82 , Ing. Karel Tomášek, časopis ATOM (Armádní technický obrazový magazín).

V roce 1982 byl úspěšně ukončen vývoj nové služební pistole ráže 9 mm pro zbrojené síly ČSSR. Nová 9mm pistole vz. 82 (obr. 1 a 2) nahradí během krátké doby pistoli vz. 52 ráže 7,62 mm.

Při vývoji nové pistole byly využity poznatky

z dlouhodobého používání pistole vz. 52, hlavní důraz byl kladen na jednoduchou obsluhu, jak pravou tak levou rukou, pohodlné vedení střelby a na zvýšení bojové hodnoty. V neposlední řadě volbou náboje Makarov ráže 9 mm byla sledována otázka unifikace munice ve výzbroji armád členských států Varšavské smlouvy.

Z hlediska výrobního byla sledována možnost sériové výroby. Proto současně s vývojem 9mm služební pistole vz. 82 probíhal vývoj pistolí na náboj 7,65 a 9mm Browning. Tímto způsobem byla dosažena 90% shodnost součástí u všech tří pistolí, což je v souladu s požadavky na úsporu výrobních kapacit, surovin a energie.

Nově zavedená samonabíjecí osobní zbraň důstojníků, poddůstojníků a obsluhy bojové techniky je klasická konstrukce s využitím progresivních prvků. Konstrukce pistole je založena na pevné hlavní zalisované v ocelovém těle a dynamickém závěru. V doplnění o dvojitý spouštěvý mechanismus, oboustranné ovládání pojistky a zachytu zásobníku a dvouřadým zásobníkem vytváří novou kvalitu ve zbraních konstruovaných na 9mm náboj Makarov.

1. Konstrukce: Tělo pistole (obr. 3) s rukojetí a s hlavní tvoří jeden kompaktní celek. Výklopný lučičk je spolu se zachytem zásobníku připojen k rukojeti čepem. Pažbičky s rýhováním jsou k rukojeti přišroubovány. Do horní části je vložen spouštěvý a bicí mechanismus, přerušovač, vyhazovač nábojnic,

střelecká pohotovost a umístěna oboustranná pojistka.

Hlaveň je po celé délce opatřena čtyřvrcholovým polygonálním vývrtem s konstantním stoupáním drážek. Nábojní komora je klasického typu.

Dynamický závěr je konstruován pro hlavěň s násuvnou vratnou pružinou. Slouží k uzavření nábojní komory, k napínání kohoutku a k vysouvání nábojů ze zásobníku do nábojní komory. Střední vnitřní část závěru tvoří vysouvač a lůžko dna nábojnice s otvorem pro zápalník úderníku. Na pravé straně je umístěno výhozné okénko a vytahovač nábojnic. Vodící plochy závěru jsou na vnitřních bočních stěnách. Vnější boční plochy mají podhledím rýhování pro snazší stažení závěru do zadní polohy a vybrání pro pojistku, přerušovač a střeleckou pohotovost. Horní matová plocha je základem pro klasická mechanická mířidla.

Zásobník je skříňového typu. Náboje jsou v něm uloženy šachovitě ve dvou řadách. Vyústění je jednořadé. Pro kontrolu naplněnosti jsou v zadní části

otvory signalizující 4, 8 a 12 nábojů. Podávač z plastické hmoty zabezpečuje spolu s pružinou plynulé zásobování pistole náboji a ovládání střelecké pohotovosti po vystřelení posledního náboje (obr. 4). Závěr pistole zůstane v zadní poloze.

2. Bezpečnostní prvky. Zajištění pistole

bylo navrženo tak, aby byla zajištěna maximální bezpečnost střelce. V konstrukci jsou realizovány tyto bezpečnostní prvky:

Klasické zajištění proti nezamyšlenému odpálení zaručuje **oboustranná pojistka**. Umožňuje pistoli zajistit palcem levé nebo pravé ruky, avšak pouze při nataženém kohoutku.

Samočinná pojistka vymezuje potřebnou bezpečnostní vůli mezi úderníkem a kohoutkem a to při pádu nebo neopatrném zacházení (např. vyklouznutí kohoutku při napínání nebo spouštění palcem ruky).

Při střelbě se sklopeným kohoutkem je využito revolverové spouště. Bezpečnostní opatření v tomto případě spočívá v tom, že na spoušť pistole nutno působit dvojnásobnou silou než je tomu při nataženém kohoutku a v podstatně delším chodu spouště. Pohyb spouště je přirozeně viditelný na pohybu kohoutku. V případě, že v průběhu skládání rozebrané pistole dojde k opomenutí určitého základního bodu postupu, nelze vést střelbu, neboť zásobník není možné zasunout. Tedy i toto napohled jednoduché opatření zvyšuje bezpečnost střelce.

3. Vlastnosti. Držení pistole vzhledem ke svým optimálním ergonomickým rozměrům je velmi pohodlné nevyvolávající křečovitě sevření rukojeti. Podobně lze hovořit i o sklonu rukojeti. Navržený sklon je výborný pro instinktivní střelbu. Jemné drážkování plastických pažbiček brání sklouznutí ruky. S plným zásobníkem je pistole v ruce vyvážená a při střelbě muška příliš nekmitá. V průběhu střelby se poloha těžiště podstatně nemění.

Míření prostřednictvím mušky a hledí lze provádět za normálních i za ztíže-



Obr. 1: 9mm pistole vz. 82, pohled z levé strany

ných podmínek viditelnosti. To je umožněno především šířkou závěru hledí, které se podstatně liší od doposud vyráběných. Pro střelbu za soumraku a na různá pozadí je muška a hledí opatřeno bílými body. Proti nepříjemným slunečním odrazům je horní část závěru a muška matována.

Spouštění při nataženém nebo sklopeném kohoutku je velice plynulé. Odpor spouště postupně narůstá až do spuštění. V prvním případě nepřesáhne max. síla na spoušti 25 N a v druhém 50 N. Plynulý chod a lehkost spouště spolu s výborným držením pistole dává velmi dobré výsledky střelby.

4. Porovnání s jinými pistolemi. V létě 1984 proběhly rozsáhlé srovnávací zkoušky pistolí vyráběných v členských státech, účastníků Varšavské smlouvy. Přítomní odborníci ocenili kvality čs. pistole vz. 82, založené na vedení střelby libovolnou rukou, pevné usazení v dlaní — ergonomické rozměry, citlivý spoušťový mechanismus s plynulým spouštěním, výhodných mířidel, pohotovosti a velké palebné síle. Svou novostí tvaru zaujalo i pouzdro pistole (obr. 5), poněvadž zde byla akceptována koncepce pistole pro ovládání levou nebo pravou rukou. To v konečném důsledku umožní dodržovat

ústrojovou kázeň bez narušení akceschopnosti.

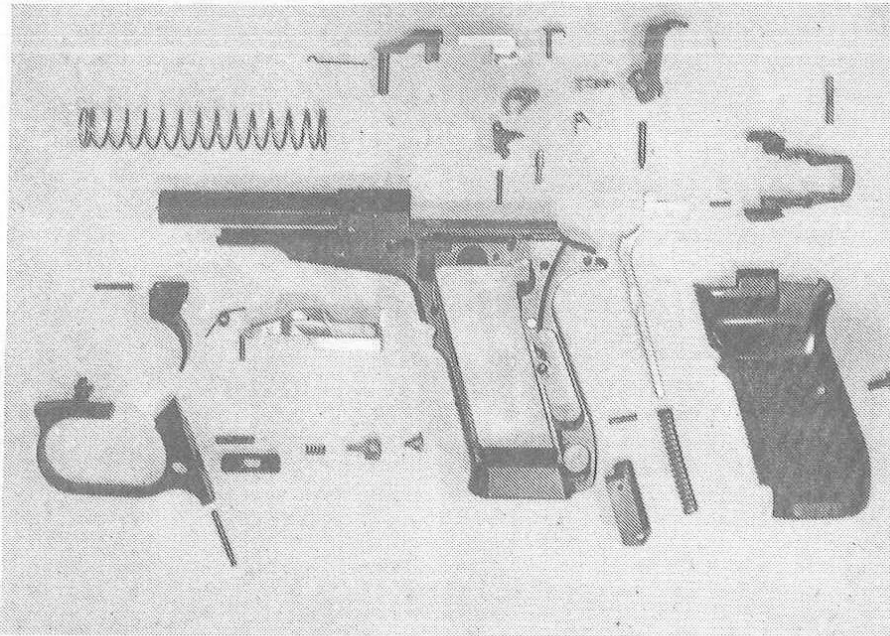
Velmi dobré výsledky prokázal i nový čs. 9mm náboj, který při zachování průrazného účinku na předpokládaných dálkách střelby potvrdil zlepšení balistických hodnot o 20 % oproti klasickému náboji.

Základní takticko-technická data 9mm pistole vz. 82 a dříve zavedených pistolí, jsou uvedeny v tabulce. Odlišnosti jednotlivých pistolí jsou především v typu vývrtné hlavě, v oboustranném ovládání a ve dvouřadém velkokapacitním zásobníku a materiálu těla pistole.

Takticko-technické údaje pistolí s dynamickým závěrem

Parametry	Druh pistole	9mm pistole vz. 82	9mm pistole Makarova	9mm pistole Pa-63	9mm pistole P-64	9mm pistole Walther PPS
Země původu		ČSSR	SSSR	MLR	PLR	NSR
Počáteční rychlost střelby	m.s ⁻¹	310	310	300	300	290
Hmotnost s prázdným zásobníkem	g	800	730	600	615	780
Hmotnost s plným zásobníkem	g	920	810	670	675	850
Celková délka	mm	172	160	175	158	176
Celková výška	mm	128	125	112	118	124
Celková šířka	mm	35	30	34	28	(30)
Délka záměrné	mm	128	130	126	117	(125)
Kapacita zásobníku	nábojů	12 ^{*)}	8	7	6	7
Bojová rychlost střelby ran	min ⁻¹	45	30	28	24	28
Ústřední energie střelby	J	300	300	290	290	250

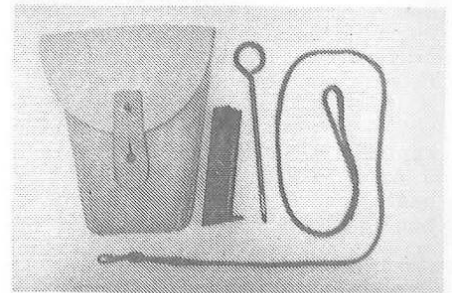
^{*)} Dvouřadé uložení nábojů v zásobníku



Obr. 3: Rozložené tělo pistole



Obr. 4: Střelecká pohotovost pistole



Obr. 5: Přilučensství pistole



Obr. 2: 9mm pistole vz. 82, pohled z pravé strany, pistole připravena k rozborce